

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Evangelistarivm M. Maruli Spalaten. opus vere
euangelicum, sub fidei, spei & charitatis titulis in septem
libros partitum**

Marulić, Marko

Coloniæ, 1532

VD16 M 1298

de ieiunio & refectione. cap. 20.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35578

alienantur. Quomodo enim Christianus est, qui verbis Christi non præstat fidem. His in Isaiâ etiam iurat dominus in dextera sua & in brachio fortitudinis suæ, se non daturum ultra triticum neque vinum. Non enim possunt mereri gratiam fructumque sacramenti, qui vel dubi sumunt illud, vel increduli despiciunt, acrius tandem puniendi quam qui olim legalibus sacrificiis detraxissent, dicente Apostolo: Irritam quis faciens legem Moyfi, sine vlla miseratione duobus vel tribus testibus morietur, quanto magis putatis deteriora mereri supplicia, qui filium dei conculcauerit, & sanguinem testamenti pollutum dixerit, in quo sanctificatus est, & spiritui gratiæ contumeliam fecerit? Profecto qui non credunt, conculcant filium dei, non pedibus sed infidelitate, & sanguinẽ eius pollutũ dicunt non yborum platione quis enim adeo impius est, vt id audeat dicere, sed mētis infidæ auersione ab eo a quo redempti sunt, & spiritus sancto contumeliam faciunt, erga tanta beneficia ingrati & illiberales. Nos demum cum ab istorum perfidia qui eucharistiam nolunt admittere, tum ab eorum negligentia, qui imparati metuunt, tum denique ab illorum temeritate qui indigne accipiunt, abhorrentes omni sollicitudine curemus, vt credendo, vt penitendo vt domino in omnibus obediendo, ad tam salutare cõuiuiũ accedam⁹, in q̃ & præsentis infirmitatis certissimum est remediu, & futuræ beatitudinis perfecta gloria. Hastenus de eucharistiæ sacramento: ad quod quoniam ieiunium accedere solemus, non incongrue nunc de ieiunio disseremus.

¶ De ieiunio & refectione.

Caput XX.

Ieiunium videtur institutum præcipue aduersus carnis nostræ petulantiam, vt debilitatis corporis viribus turpium voluptatum in nobis lassescat appetitio: quæ certe si satis domita fuerit, expeditior prouentiorque erit via ad bene beateq; viuendum. Ieiunium igitur non ab re tam veteri quam noua lege commendat.

- Nume. 9. Moyses quadraginta diebus & totidem noctibus ieiunus permansit quoniam tabulas foederis digito dei scriptas accepit, quibus ob plebis impietatem confractis totidem dierum noctiumque repetito ieiunio alias tabulas impetrauit, atque deum ipsum populo qui peccauerat reddidit placatum.
5. Reg. 29. Elias propheta cum etiam ipse per dies quadraginta nihil gustasset ad montem dei peruenisse dicitur. Eundem postea dierum numerum saluator noster suo consecrauit ieiunio quod nos obseruare quidem ecclesiae edicto iubemur, quantum fragilitas nostra patitur semel in die comedendo praeter illos dies qui dominicae resurrectionis memoria festi feriatique habentur. Ieiunium autem tempore abstinemus carnibus atque lacticiis quod in his plus nutrimenti esse constat ad lasciuiae intimitamenta. Qui vero arctius ieiunant in refectione pane & aqua contenti sunt, alii abstinent. Sed virium habenda ratio est, atque ita ieiunandum, ut corpus non lasciuat & tamen ad vitae religiosae opera possit sufficere. Satius est orare in ecclesia, psallere, laudis sacrificia offerre, diuina discere vel docere, quam abstinentia nimia debilitatum, nihil horum posse praestare. His autem omnibus moderata ieiunia conferunt multum, plurimumque iuuamenti subministrant, Vnde quosdam vini usu se abdicare, vilioribusque cibis vitam sustentare minime piget. Abstentium semper fuisse filium Ionadab (ut in Ieremia est scriptum) & audiunt a domino: Non deficiet vir de stirpe IONADAB filii RECHAB stans in conspectu meo cunctis diebus. Fore se sapientiozem credidit SALOMON, si abstentius viueret: & cogitauit, inquit, in corde meo abstrahere a vino carnem meam, ut animum meum transferrem ad sapientiam. Sacerdotes tabernaculum intraturi vinum & quod inebriare potest bibere lege diuina prohibentur dei enim ministros maxime sobrios esse conuenit. Illis etiam qui ex voto domino consecrabantur, quos Nazaraeos vocabant, preceptum erat ne vinum gustarent, neque quicquid ab vna fuisset expressum donec votum perficerent. Dan. Anania, Azaria & Misahel, cum Babiloniae captiui essent leguminibus, aliti &
- Iere. 35.
- Iere. 2.
- Leui. 10.
- nume. 6.
- Ezech. 44.
- Daniel. 1.

aqua potati habitiores apparuerunt cæteris, qui vino regisque epulis nutriti erant. Iohanni Baptiste in deserto locustæ & mel sylvestre cibus fuit, vinum et licerâ non gustavit. Paulus apostolus Timotheo discipulo scribens monet, ne aquam biberet, sed modico vino uteretur. Ne quis autem gulæ suæ fauens apostoli patrocínio se defendat, hic qui ab aquæ potu cessare iubetur ægrotabat. Noli adhuc aquam bibere (inquit) propter stomachum tuum & frequentes tuas infirmitates, sed modico vino utere, hoc est, non multo ad luxuriâ sed modico & aqua diluto ad languidi corporis iuamentum. Nemo tamen nefas putet vel carnibus vesci extra ieiunium, nisi votum obstet, ne in Hebionitarum incidat hæresim; vel etiam ieiunando vini usum damnet, ne ipse cum Tattano Encratidarum autore damnandus iudicetur. Nam dominus & saluator noster his usus est, ut euangelistæ testant, & in Chana Galileæ ad nuptias, & Hierosolymis quando pascha cum discipulis celebravit. In quo ostendere voluit, nullum crimen esse si quis his utatur, nisi cum ecclesiæ interdictum vel voluntarium impediatur votum. Quisque ergo aut carnis usu, aut vini potu, aut utroque sponte se abdicat non quia non liceat his uti hoc agat, sed quia iuvat, pro peccato satis faciendi gratia, corporisque castigandi, ut lasciviat minus & contra spiritum rarius insurgat. Hac de causa plerique vili admodum victu contenti cibaria delicatiora sibi submouere. Ruth mulier, quæ in genealogia Christi censerî meruit, cum a Booz satis diuite viro hospitaliter acciperetur panem in aceto intinctum comedisse dicitur aquam potasse fuisseque saturatam, adeo tunc locupletiorum quoque mensæ luxuria carebant. Panibus viginti hordeaceis Elias centum viros memoratur satiasset reliquasque collegisse. Credimus etiam ipsum tali cibovsum fuisse, qualem alijs apposuit, cui ergo miraculorum operatio concessa fuerat, eum hordeo vesci non piguit. Ezechiel ut famem futuram partim verbis, partim re atque opere nunciaret, frumentum hordeum, fabam, lentem, milium, vitiam, per dies centum quadra-

1. Tim. 5.

Ruth. 2.

4. Reg. 4.

Ezech. 4.

ginta comedere iubetur; aquam potare. At nos fabam ipsam respicimus tanquam Pythagoræ, non Christi discipuli, nos triticum nisi in similitudinem redactum fastidimus & vana delicia conquirimus, nulla in parte sanctis prophetis istis comparandi. Sed etiam Iohannes plus quam propheta, in matris adhuc aliud sanctificatus, non pepones esitavit, sed locustas, nec vinum gustavit, sed haustas de Iordane aquas. Non grauabunt nos ieiunia nostra, si sanctorum parsimoniã cogitabimus, vt saltem imitari eos non pigeat, quos æquiparare nequimus. Apostoli quoque domini spicas manibus conterentes esuriam sedant, neq; ab hordeaceis abhorrent quos etiam alijs apponere iubentur, cum turbam saturavit dominus: & tunc quidem quinque tantum panes habuerunt, quod nec ipsis qui duodecim erant sufficere potuisset. Vtq; apertius quanta illis cura cibi esset intelligas, cum conscensa naui trans fretum irent, obliti sunt (vt in Math. legitur) secum panes deferre. Qui enim diuinæ contemplationis dulcedine quotidie satiantur, vix ventri suo tunc prouident, cum esurire coguntur. Parandi autem victus nimiam sollicitudinem dominus quoq; extenuat, cum ait: Nolite solliciti esse dicentes, quid manducabimus, aut quid bibemus, aut quo operiemur, sed quærite (inquit) primum regnum dei & iusticiam eius, & hæc oia apponentur vobis, nequem ergo ad dei seruitutem retardet iopitæ metus, his domini verbis confirmatus in illo spem collocet, non tamen otio & ignauitæ sese dedat, laborantes ille adiuuat, non desides neque somnulosos, & quoties hominis industria quantum necessitati satis est nequit parere, ipse suppeditat. Agar cum filio per desertum errans cum vehementer sitiret, angeli indicio puteum comperit, & inde hausta aqua se & puerum a pernicie seruauit. Samson Nazareus, cum & ipse siti enectus clamasset ad dominum, egressis de molari maxillæ asinæ aquis seruatur, Elias in torrente Carith latens, deo procurante a coruis pascitur. Cum per deserta Idumæ arida arenosaq; ducerent exercitum Achab & Iosaphat

Iohan. 6.

Math. 16.

Iudic. 15.

1. Reg. 17.

4. Reg. 3

reges aduersus Moabitas, & siti plurimum laborarent, excauarunt scrobes, quæ orante Eliseo aq̄s repletæ multitudinem ab imminente periculo liberarunt. Oñi quoque cum ab Aegypto Moyle duce Hebræi ad terram, p̄missionis pergerent, manna de cælo esurientibus, aquæ de petra erumpentes remedio sitientibus fuere. Et si deus nunquam defuit, ne delinquentibus quidem turbis, ob eius merita qui illis præerat, quanto minus defuturus est ei, qui relictis omnibus ipsius sese dedicat seruituri? Recte itaque a psalmista est dictum, Junior fui et senui, & non vidi iustum derelictum nec semen eius quærens panem. Et alio psalmo, Oculi omnium in te sperant domine & tu das escam illorum in tempore opportuno, aperis tu manum tuam & imples omne animal benedictione. Et alibi, Ecce inquit, oculi domini super timentes eum, & in eos qui sperant in misericordia eius vt eruat a morte animas eorum, & alat eos in fame. Denique abundant qui seruiunt mundo & tu egestatem times seruans deo? Pascit ille volatilia cæli, & te quem ad suam similitudinem facere voluit non pascet? lacta igitur, vt propheta ait, cogitatum tuum in domino, et ipse te seruet. Quod si tibi ieiunia placebunt, de quibus nunc loquimur, modicus & tenuis victus tibi satis erit, sin vero gulæ ventrique seruias, nihil erit satis.

Quale debet esse ieiunium,
& quæ eius virtus
Cap.

Quale aut debet esse ieiunium docet saluator in euang. c. Cum ieiunatis nolite fieri sicut hypocritæ tristes, demoluntur enim facies suas, Matth. 6. vt pareant hominib. ieiunantes. Amen dico vobis, receperunt mercedem suam. Non vere tristem esse prohibet ieiunium enim proprie pœnitentium est dolentiumque pro peccato q̄d commiserunt, sed simulare tristari vetat hypocritarum more, qui omnia ad iactantiam faciunt, vt hominum rumusclos aucupent, dum